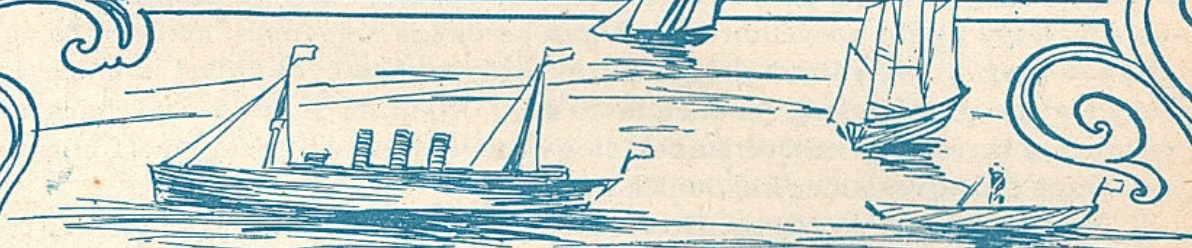

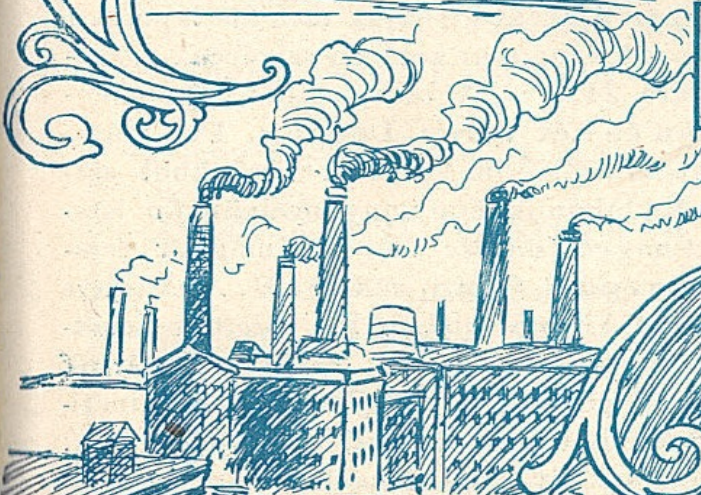
HAVNÁL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
passaici plebános.

8-ik szám.

1908. április 23.

A mi kincsházunk.

A magyar nép levelei.

Folytatás.

Bányász József Van Meter, Pa. márc. 16. . . „Majd később Magyarországra is meg fogom rendelni. . .“ — **Dorchák János Expedit, Pa.** márc. 18. . . „A Hajnalt nagy örömmel fogadtam. Ha hazamegyek, oda is szeretném járatni. . .“ — **Scheibelhoffer János Murray City, O.** márc. 17. . . „A Hajnallal meg vagyok elégedve. Alig várom. Gyűjteni fogom. Rajta leszek, hogy ismerőseim is megrendeljék. . .“ — **Rúza János Bangor, S. Dakota.** ápr. 3. . . „Nagyon időszerű ez a kis ujság ebben a felfordult világban, amikor a testvér a testvér-vére szomjúhozik, a jóbarát a jóbarátját pusztítja el; — és valljuk be az igazat, talán a magyarság közül találtak legtöbben az ily magukról megfélekedettek. Isten áldását kérve ezen kis ujság szerkesztőségére, szívesen megküldöm az árát és még egy előfizetőt is szereztem. Csak hadd hajnalodjék a szivekben is az örökélet hajnala. . .“ — **Bartha Kálmán és neje Massillon, O.** ápr. 6. . . „Mint református előfizető, kedves nőmmel együtt alig várom, hogy jöjjön a levélhordó és hozza az én kis szegényes lakásomba az én Hajnalomat. . . Kivánjuk, hogy szépen virágozhassék és idővel minden keresztény ember asztalán szép rendben láttassék. Ajánlom is minden felebarátomnak és minden keresztény testvéremnek, hogy mielőbb rendelje meg, mert nagyon tanulmányos és kedves amerikai emlék. . .“ —

Vágh János és társa Devault, Pa. márc. 24. . . „A Hajnalt nagyon üdvösnek és hasznosnak tartjuk. Isten szent áldását kívánjuk ezen kis lapocska szerkesztőségére, hogy virágozzék e lap minden magyar kezében-szívében. . .“ — **Alexa Sándor So. Betlehem, Pa.** márc. 24. . . „A becses lapot nagyon érdemesnek tartom. . .“ — **Imre István és két társa Deegan, Pa.** márc. 23. . . „A Hajnalt nagy örömmel olvastam családom körében. Szívünkben szeretjük. Minékünk ugyanis az a legnagyobb fájdalomunk, hogy anyanyelvünkön istentiszteletet nem hallgathatunk, mert itt nagyon messze vagyunk magyar templomhoz. . .“ — **Serfőző János Bridgeport, Conn.** márc. 16. . . „A lapot teljes megelégedéssel olvastam. Mondhatom, kitűnő vallásos lap. Szerény tehetőséggel igyekezni fogok mentül több előfizetőt szerezni. . .“ — **Ifj. Pollauf János Toledo, O.** márc. 23. . . „A Hajnal pártfogását kérjük az összes amerikai magyarságtól. . .“ — **Topor István és társa Expedit, Pa.** márc 25. . . „Megrendeljük a szép Hajnalt, melyből oly sok jót lehet olvasni. . .“

— Folytatjuk. —

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GEZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

„BÉKESÉG NEKTEK.“

Aranypad a fehérvasárnap i evangélium. Oly kedves, üde, vigasztaló, felemelő Tamás története. Szomoruan, a húsvéti események megrendítő hatása alatt, a zsidóktól való félelem miatt bezárkózva ülnek a tanítványok. Gondolataik ott révedeznek az Úr Jézus körül. Hol lehet a szeretett Mester? Csakugyan elhagyta volna őket? . . . És ime egyszerre ott terem közöttük az Úr, hogy a feltámadásáról szárnyra kelt híreket igazolja, hogy tanítványai szívében minden kételyt eloszlasson. Megdicsőült testével jelent meg s e szókkal köszönti őket: békeség nektek! Örömittasan dicsekednek Tamásnak, aki nem volt jelen, hogy látták az Urat! Nem hitte. De midőn másodizben is megjelent s Jézus odahívta, hogy saját kezeivel győződjék meg, igaz-e amit lát, akkor lábaihoz borulva kiáltott fel: „Én Uram és én Istenem!“

Békeség nektek! volt másodszor is — s ezután mindig az Úr Jézus köszöntőszava! Mit jelent e szó? Miért kívánja a békét oly gyakran tanítványainak? Kívánhatott volna tán nagyobb jót, nagyobb kincset az Úr Jézus az ő szeretteinek? Mi után eped szived, mi után vágyakoznak, miért fáradoznak a népek — nemzetek? A békeség után. Ha ez nincs, nincs boldogság.

A MI URUNK JÉZUS KRISZTUS FÖLDI ÉLETÉNEK UTOLSÓ HETE.

Megírta: Dénes Ferenc plébános.

előjáróba. Ebben a cikkelyemben új tudományokat, ujon való találmányokat és magam fejétől levő dolgokat ki sem várjon. A pók hálója nem tekintetesebb dolog a lépes méznél, bátor a pók bele nyálából szövö légyvesztő hálót a méh pediglen virágokról szedegeti mézét. Azon okon én is igyekeztem, hogy a régi tudós urak nyomából ki ne lépjek, hanem az ő kincses házokból vegyek és a régi igazságot ujonan adjam az emberek fülébe úgy a hogy Isten tudnom adta.

Ezen előjáró szavam után kívánok a kegyes olvasónak Istentől üdvösséget tőlem pedig adok tisztességet!

Kérdő dolog: mikor halt meg a mi Urunk? A keresztények közt a husvét ünnepe majd korábban majd későbben vagon?

Felelet: életének 33 ik esztendejében, pénteki napon a római nép időszámítása szerint való 786 esztendő április hava 3 ikán délután három óraker.

Kérdés: mi okból tehát nem ünnepeljük a husvétot mindig április harmadik napján?

Felelet: oka foka a dolognak a régi idők szokásában rejlik. A zsidók husvétjukat Egiptusból való kiszabadulásuk emlékezetére ünnepeleték. Mikor? Megvárták a március 21-ik rapja után való ujholdat; ezen ujhold után 15-ik napon volt a husvétjuk. Ezt a hónapot mely ezen ujholddal kezdődött Nizan havának hívták. A régi keresztények eszökben tartván, hogy a mi Urunk a zsidók husvétjük napján halt meg, azért a husvétot zsidókkal együtt tartották.

Igy volt ez az első 300-ik évben. De, a mikor maga a római császár is a 313 ik esztendőben kereszténynyé lett sokaknak ez nem tetszett azért 325-ik évben Niceában összegyülekezvén elhatározták, hogy a keresztények várják meg március 21. után való holdtöltét és ezen holdtöltére következő vasárnapon legyen a husvét.

A hold pedig minden 28-ik napon telik meg, a hónapok pedig, hol 30, hol meg 31 nappól alkotódván a holdtölte minden hónapban és minden évben más és más napra esik.

Igy történik, hogy a husvét minden évben más és napra esik és a zsidók husvétjökkel csak igen ritkán van egyszerre. (A keresztények és a zsidók husvétjök azon egy napon volt 1832. április 22 én és 1903. április 12.)

Miért választották husvétra nézve a számítás kiindulópontjaképpen épen március 21-ik napját? Azért, mert akkor a nappal és az éjjel egyformán hosszú: március 21 én a nap reggel pontban 6 órakor kél és pontban 6-kor estve nyugszik le.

Most, ha holdtölte épen március 21-én van és az szombati nap: akkor husvét reá következő vasárnapon ünneplődik, azaz március 22-én. Ez a legkorább való husvét nap. Így volt 1818-ban és nem lesz csak 2285. évben.

Ha a holdtölte épen március 20-án van és ez szombati nap: akkor várni kell az áprilisban levő holdtöltére. És ez április 18 ára esik és vasárnapra, a miért holdtölte után levő vasárnapon van a husvét azaz április 25 én. Ily késő husvét volt 1886-ban és megint lesz 1943-ban.

Tehátlan leghamarább lehet a keresztény husvét március 22-én és legkésőbb április 25-én szent Márk napján; egyébként a két határidő között mozog.

Most pedig ezen fel ilágosítás után kövessük Krisztus Urunk lábanyomát az Ő utolsó hetében.

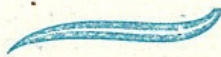
Krisztus Urunk február közepén Jeruzsálemtől egy magyar mértföldnyire fekvő Betánia nevű faluban föltámasztotta Lázárt, Mária Magdolna bátyját. Lázár élt és erős, egészséges volt, a mikor a zsidók a világ minden országából Jeruzsálembe gyűltek egybe husvétünnepre. Mikor hallottak a nagy dologról, mind csudájára jártak Betániába Lázárnak. Hogy is ne? Embert látni, ki már négy napja föld alatt holtan feküdt; teste oszladozott, rothadt, mert nagy siri szaga is volt már és most eleven! Ilyet csak meg kell nézni? Mikor látták mind hitték Jézus Krisztusban, hogy Ő a Messiás.

Március 29 én 786. évben Róma alapítása után és 33 évben Krisztus születése után. Első Virágvasárnap.

Jézus Jeruzsálembe jön husvétünnepre. Akik a feltámasztott Lázárt látták, örömmel és nagy ünneppé legelögadták a város határán. Utjára virágot, zöld füvet, szép falombot szórtak; ruhájukat, kendőiket terítették utjára és diadalmos kiáltásokkal, áldás mondással kísérték a templomba. A templomban megint kisebb fiúk éneket zengtek dicsőítésére.

A jelenvaló római és görög emberek kérték Fülöp apostolt, hogy vezesse őket Jézushoz, hogy közelről láthassák és beszélhessenek Vele. Mikor ezek nagy sokaságban körülállották Jézust, egy

erős hang, mint az égzengés szava hallalszott az égből: „Fiam megdicsőíttelek és ujfent megdicsőíttelek.“ Így az Atya Isten a pogány népeknek is saját szavával bemutatta Jézust, mint Fiát és Messiást a miképen három évvel ezelőtt bemutatta a zsidóknak Jordán folyó mellett mikor Szentlélek galamb képében reászállott és Atya Úristen szava hangzott a magasságból: „Ez az én szerelmes Fiam, kiben Nekem kedvem telik.“ Este Jézus visszament Betániába Lázárhoz éjszakája.

LEVÉL FIAMHOZ.

— Első szent áldozása napján. —

Irta: Joó Károly okleveles bridgeporti kántortanító.

Édes kis Fiam!

Szivem szerelme!

Itt a fehérvasárnap. Elérkezik már a fenséges pillanat, amikor az első szent áldozásban szivedbe fogadod a mi Urunkat, édes Jézusunkat. Ó, miért nem lehetek én ekkor melletted, miért nem ölelhetlek keblemre, hogy én is részt vennék azon mennyei gyönyörben, azon földöntuli boldogságban, melyben te e napon részesedel.

Magadhoz veszed a legfölségesebb Oltáriszentséget, melyet Krisztus Urunk rendelt a mi lelkünk táplálására.

Ha a szellő szárnyain eljuthatnék hozzád, ó mily kimondhatatlanul boldog lennék, de így mérhetetlen űr van közöttünk, egy egész világ választja el egymástól szerető szivünket.

Testben tehát nem lehetek jelen, de lélekben ott vagyok körülötted. Látom mosolygó szemecskéidet, érzem piciny szived lázas dobogását. Lelkem azt sugallja lelkednek: légy a jövőben is mindig méltó és érdemes arra, hogy az Úr hajlékául válassza kebled belsejét; őrizd meg szived ártatlanságát lelked lilicmtisztaságát, mert csak addig vallhatod magad igazán boldognak és megelégedett nek, míg az erény útjáról le nem térsz!

Igérd meg ez ünnepélyes alkalommal szent fogadással, hogy Isten parancsait mindig hiven követni fogod, hogy Krisztus Urunk példája szerint fogsz élni és hogy egyházának mindig hű és alázatos szolgája leszel.

Ne mulaszd el segítségül hívni a Boldogságos Szűz Anyát, hogy oltalmazzon a bűntől és a rosszra való hajlandóságtól.

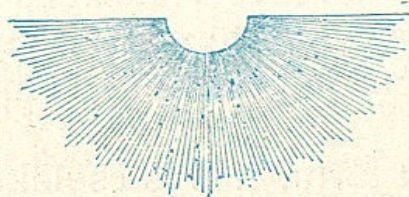
Fordulj a legbensőbb bizodalommal az ifjuság lánglelkű pátronusához, az eszményi tisztaság ideáljához: szent Imre herceghez és kérd Öt, hogy hathatós pártfogásával eszközölje ki számodra az isteni kegyelmet.

Imádkozzál édes szüleidért, hogy a Mindenható segedelmével téged becsületes emberré, a magyar haza tisztességes polgárává nevelhessenek.

Ne feledkezzél meg kis testvérkédről se, foglalj nevét buzgó imádba.

A Mindenható Isten bő áldása kísérjen az első szent áldozáshoz, ölel-csókol messze idegenbe szakadt, szerető

Apád.

:: **Krisztus katonája.** Mostanában halt meg édes hazánkban, a csanádi egyházmegye területén Csintalan József torontál-ozorai esperesplébános. A megboldogult 1873-ban, a nagykolera idején Padén lekipásztorkodott. Ekkor történt meg vele, hogy mikor az egyik megáldoztatott haldokló kolerarohamában az Oltáriszentséget kiadta, a hősie, önfeláldozó pap lenyelte a szentostyát s ekként megóvta a megszentségtelenítéstől. A bátor pap erősen hitte, hogy az Ur szent teste ártalmára nem lehet. Ugy is lett. Az Úr sohasem hagyja el a benne bizókat. A derék plébános akkor 40 éves volt. Szép példaadása után, amelyet mai napig is emlegetnek azon a vidéken, majdnem mégegyszer annyi ideig, 35 esztendeig élt. 75 éves korában halt meg. (h.)

T Á R C A.

„TALITA KUMI.“

A „Hajnal“ számára írta : **Kubek Emil** görögkatholikus plébános.

Folytatás.

„Oh, a szegény anya, láttátok-e keservét?“ — „Ki nyugtathatja meg vesztésében?“ — „Gyermektelen marad e, oh, jaj a szegénynek!“

„Azt beszélnek amott, hogy Jairus a Názárethihez ment, nála keresve vigaszt és életet leánya számára.“

„A Názárethihez? Hisz csak az imént szórt reá átkokat a gyülekezetben, népcsalónak, ámitónak, kuruzslónak nevezve őt!“

„No azt szeretném látni, mit is cselekszik most a Názárethi a halott leányzóval, visszatéríti e a lelkét?“ Kérdezi az egyik csúfalkodva. „Valjon nagyobb-e Ő az Ur szolgáinál, a prófétáknál?“

„Oh, atyámfia, én magam láttam a mestert, hallottam szavát; ily csodálatosan nem beszél senki az élők között; csodálatos tanokat tanít. De eltekintve ettől, mit szóltok hozzá, ott a tenger tulsó partján, naplementéig hallgattam magam is csodálatos tanítását, a sokaság nagy volt körülötte s ő öt kis árpa kenyeret és két kis halat, összes készletét egy fiunak, úgy megszorította, hogy elég lett 5000 ember jóltartására: mindenek jól laktak s még teli kosarak is teltek meg a maradékból, mit szóltok hozzá?“

„És te láttad ezt, a magad szemével?“ Csodálkoznak a hallgatók, akik mind jobban sereglenek az elkeszülő köré s teljes csendben figyelnek szavaira.

„Igen, én láttam, de sőt magam is ettem e kenyérből és halból s mondhatom, oly kellemes eledelben, eddig még soha sem volt részem.“

„Csodálatos, igazán csodálatos,“ álmélcúdnak többen.

„De még csodálatosabbat is láttam,“ folytatja az, „mit szóltok hozzá, hogy oly erő lakozik e férfiban, hogy elég a betegnek

csak ruhája szegélyét is érintenie, — de még az sem szükséges, elég csak reá kiáltania a betegnek s azonnal meggyógyúl; ezt ugyan akkor láttam a tengeren túl . . .“ hallgatói csodálkozását látva, büszkén folytatja tovább, „de még ennél is különösebbet láttam őt cselekedni. Láttam egy poklost, oh mily irtózatoss betegség ez, melynek csak a halál vethet véget . . . a test lehullva, a csontok fehérlenek, mint a sivatag homokján az elpusztult karavánok csontjai és eszámkivetett csak mesziről kiáltárekedt hagján, közel jönni nem mert, nehogy megkövezzék az Istentől megátkozottat: „Uram, ha akarsz, megtisztíthatsz engem.“ És a Názarethi meghallotta a gyenge hangot, mit közölünk csak kevesen hallottak meg és feléje fordult, mesziről mondván neki: „Tisztulj meg!“: és az ember azonnal meggyógyult és a földre borulva áldotta a Mestert s hálálkodott s oly egészséges lett mint te, vagy én, avagy mi itt mindnyájan.

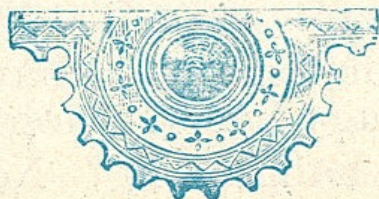
„És te láttad ezt?“ Kérdi valaki a hallgatók közül irigykedve.

„Igen, ott voltam láttam és velem számosan. És még mást is láttam . . .“

Ép e szavaknál fordul be a főpap udvarába Jézus utána Péter és azután Jairus, a kit János és Jakab támogatnak és hallva a síposok zenéjét és a sirató asszonyok hangját, megértik a történeteket. Jairus fölzokogva, megszaggatja ruházatát, de a Názarethi vállára teszi kezét és mondja: „Nemde, megmordítottam neked: ne félj, csak higgy. Lépünk be. . .“ A ház előtt beszélgető népkészséggel nyit utat Jézusnak, aki nem tekintve sem jobbra, sem balra, mintha az álmélkodó tömeg nem is léteznék ott, lassan lépdel a zsinagóga fejedelmének házába és maga előtt látja a tolongást s mely nagyon sirnak és jajgatnak. Ott látja a halottra borultan az alig eszmélő anyát és mellette az öreg dajkát, a hűséges cs lédet, aki támogatja úrnőjét, bár maga is reszket egész testében, — az atya többé nem bír fájdalomával, előre rohan s felesége mellé borul az ágy elé, hisz közös a veszteségük, egyenlő a bánatuk. Jézus is hozzájuk lép, kezét, mintegy áldólag, az anya fejére helyezi és vigaszt nyújtó hangon mondja :

„Mit búsultok és sirtok? A leányzó nem halt meg, hanem aluszik.“

— Folytatjuk. —

Lotyog a kobak Boszniában.

Derék asszonyok leckéje.

— Tréfás igaz történet. —

Hires Bácsországban, Szabadka város Sebesics pusztájának kedves része az ugynevezett Kis-Bosznia. Szelid tanyásházak bólogatnak itt egymás felé, bennük istenfélő szorgalmas mezőmunkásnép lakik. De nincs az a kövér buzaföld, amelyben gonosz konkolyhintők kárt ne tehetnének. Szakasztott így történt Kis-Boszniában is, mikor a tanyások tiszta lelkét megfertőzte a vörös szociáldemokrácia. Hanem a veszedelem szerencsére hamarosan elmúlt. Az elkábitott nép kijózanodott s becsületes keresztényszociálista lett. A szociáldemokráciának beföllegzett. A szakszervezet úgy eloszlott egy-kettőre, mint a kámfor.

Az üdvösséges változásnak mindenki örült. Csak három atyafinak nem fért a fejébe. A csufosan szétkergetett szakszervezet elnökének, jegyzőjének, meg a pénztárnokának. Ők még egyre másra hirdették a szociáldemokrácia vastag hazugságait. Azaz, hogy — csak hirdették volna. De nem volt kinek. A férfiakat, akik a kereszt zászlaja alatt jobbik eszükhöz kaptak, nem lehetett többé elbolondítani. Kinevették a három hamis prófétát. Hogy még az asszonyok is nagyot ne vessenek-mulassanak rajtuk, az egyik tréfás keresztényszociálista komoly képpel a következő tanácsot adta a három jómadárnak:

— Rossz uton jártok. Előbb az asszonynépet térítsétek meg, a férfiak majd utánuk megy mind.

Az „elnöknek“ sem kellett több. Asszonygyűlést hirdetett. Hát meg is lett. Egybegyűltek vagy tizen Egytől-egyig jóra való keresztényszociálisták feleségei. Kezdetnek ez is megjárja, gondolta magában az „elnök“ s megnyitotta a gyűlést, nagy beszédbe fogva. De hát: egy férfi beszéljen, tiz asszony hallgasson? Nomár olyan nincs a

sifonérban. De még Kis-Boszniában se ám! Az asszonyok torkára forrasztották a szót az „elnöknek” s kérdőre vonták :

— Ugy-e, keresztény vagy e te, vagy pogány?

— Persze, hogy keresztény vagyok.

— Mikor gyóntál utoljára, hékás?

— Mikor? Hogy mikor? Hát izé... hát gyóntam én...

— Meghisszük azt. De mikor! Sohasem látunk a templomban!

— Vidékre megyek gyónni. Haragban vagyok a szabadkai papokkal.

— Ugyan, ugy-e! Most már kitanultuk a tudományodat.

A tiz asszony keményen sarokba szoritotta a rosszban sántikáló vörös vezért. Ötölt-hatolt. Össze-vissza-beszélt tücsköt bogarat húbelebalázs módra. Utóbb már elfutotta a pulykaméreg s kipirult képpel mondta, hogy hiszen a vallásnak semmi jussa, semmi igazsága — mert-hogy Isten, lélek, örökélet ugy sincsen...

Már ennek a goromba beszédnek fele sem volt tréfa.

A káromkodót meg kellett leckéztetni. Egy jól megtermett negyvenéves asszony állott ki a sorbul, csipőre tette a kezét, farkasszemet nézett a hetvenkedővel, aztán társnői felé fordult hirtelen s így szólt :

— Majd meglátom én mindjárt, van-e ennek a nagyszájúnak a kobakjában valami.

Avval se szó, se beszéd, mindkét kezével megkapta az elképedt „elnök” fejét. Jól meglötyögtette ide-oda, majd a többi asszony hangos hahotája közben mondta:

— Lotyog benne valami...

A tányások talán mai napig is nevetik a csuffá tett elnököt, aki azóta sohasem mer előhozakodni — a szociáldemokráciával.

A kis-boszniai asszonyok leckéjéből sokan tanulhatnának Amerikában is.

Rückert Ernő st. pauli kispap.

☞ N A P T Á R. ☞

Április 26. Vasárnap. Fehérvasárnap. Az egyház öskorában az volt a szokás, hogy a nagyszombaton megkeresztelt hívők fehér öltönyt kaptak az ártatlanság jeléül, melyet e vasárnapig hordoztak. Innen az elnevezés. Sok szentegyház lé'ekemelő ünnepségek színhelye e napon. Ártatlan lelkek, kis gyermekek. Tisztán, csinosan öltözött fiúk, fehérruhás koszorus apró leánykák járulnak ma először az Ur asztalához. Mily boldogság a jó szülőre nézve, ki gyermekét Istennek neveli, mily örömmel száll az Ur Jézus, a kisdedek barátja e piciny ártatlanok szívébe ! . . .

Április 27. Hétfő. Szent Zita szüz. — A szolgálók, cselédek példaképe és pártfogója. Egy gazdag családnál szolgált, hol szent élete miatt csúfolódó társaitól sokat kellett szenvednie. Erényeiért gazdája igen szerette s 43 évig tartotta házában. 68 éves korában halt meg a szentségek buzgó fölvétele után. Halála óráján a ház felett fényes csillag ragyogott s az emberek összecsdülvén azt kiáltották, hogy „Szent Zita meghalt.“ Isten sok csudával tisztelte meg hűséges leányát. Midőn halála után 300 év múlva koporsóját felnyitották, szent testét épen és sértetlenül találták.

Április 28. Kedd. Szent Vitál vértanú. Katona volt a római hadseregben. Midőn a helytartó megtudta, hogy keresztény né lett, kínpadra fészíttette s vaskarmokkal tépette róla a húst. A kínzások nem térítették el Krisztus hűslelkű katonáját. Végre is egy gödörbe elevenen eltemették.

E napon tiszteljük még Szent Theodora és Didimus vértanuk emlékét is. Történetük megható. Midőn Theodorát keresztény hite miatt börtönbe vetették, hogy másnap lefejezzék, egy katona ment be hozzá. Ez volt Didimus. Theodora megijedt a férfi láttára, de Didimus így szólt: Ne félj tőlem, nem bántani, hanem kiszabadítani akarlak. Cseréljünk ruhát és távozz. Úgy is történt. Másnap kitudódván a csere, Didimust a vérpadra vetették. Theodora is megjelent és kijelenté, hogy nem a halál elől szökött, hanem tisztaságát akarta védelmezni, továbbá hogy ő is keresztény és kész meghalni Krisztusért. Mindkettőt nyomban lefejezték.

Április 29. Szerda. Szent Péter vértanú. Deomonkos rendü szerzetes. Sok ezer bűncst és eretneket térített meg. A makacs eretnekek által felbérelt gyilkosok szúrták le. Utolsó percében, ujját kiömlő vérébe mártván e szavakat írta a földre: „Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában.“

Április 30. Csütörtök. Sziénai szent Katalin. A mennyország liliomos kertjének egyik legkedvesebb virága. Az Ur Jézus sokszor megjelent neki életében a zárda falai között. Meghalt 1380. évben.

Május 1. Péntek. Szent Fülöp és Jakab apostolok. Fülöp a vad Scythiában hirdette az evangéliumot, ahol keresztre feszítették, de Scythia Krisztus követője lett. Szent Jakab, az ifjabb. Levele van a szentírásban. Sikeres hittérítésén a zsidók felbőszülve, pőznával agyonverték.

Május 2. Szombat. Szent Athanáz alexandriai püspök. Az egyház nagytanítója és rettenthetetlen bajnoka. Született 294. évben.

(m.)

Csizmadia Pál me adooi, Pa. plébános.

☞ **A rossz fa rossz gyümölcsöt terem.** A „Tiszántúl“ című nagyváradi katolikus napilapban olvastuk a következő elszomorítóan tanulságos történetet :

Huszár János nagyváradi mesterember elitta az eszét. Anyátlan árváit, 9 éves fiát, 11 éves lányát naponta véresre verte. A gyermekkinzás fülébe jutott a rendőrségnek. A rosszembertől elvették a gyermekeket. Most a gyermekmenhely viseli gondjukat. Mikor a gyermekeket kivallatták a kapitányságon, siralmas dolgok kerültek napvilágra.

— Miért fagyott el a lábad? Hiszen ajándécsizmát kaptál az iskolában. Hová lett?

— Apám lehuzta a lábamról. Eladta. Az árát elitta. Nekem a régi rossz cipőben kellett járnom.

— Miért vert véresre apád?

— Mert éhes voltam és ott volt egy kis hideg savanyu krumpli és én megettem.

Igy beszélt a 9 éves fiú. Hát a 11 éves leány? Az meg kिलopta egy asszony zsebéből a bugyelláríst, amelyben 3 korona volt.

— Miért loptál? Kérdezte a biztos.

— Mert nem volt odahaza kenyérünk. Enni kértem, apám nem adott. Megvert s kilökött az utcára. Azt mondta, nincs pénz. Menjek és keressek.

A gonosz apát bebörtönözték . . . Így lesz a romlott emberből rab, a nevetlen gyermekből tolvaj. Az anyaszentegyházé az érdem, hogy manap már olyan szeretetházak is vannak, ahol buzgó lelkek az ilyen szerencsétlen gyerekekből becsületes embereket iparkodnak faragni. (h.)

KRÓNKA.

* **Mindazok**, kik a husvéti ünnepek alkalmából szives üdvözlétükkel bennünket felkerestek, fogadják ez uton hálás köszönetünket. — Messerchmiedt Géza plébános, Dr. Helvey Lajos.

§ **A mit nem lehet kipusztítani.** Véres harc folyik most Marokkóban a francia katonák és a benszülöttek között. Minthogy a papi állásokat a hadseregben eltörülte a francia kormány, a sze-

gény katonák minden lelkivigasztalás nélkül mennek a halálba. Nincs ki a szentségek nyújtotta isteni kegyelemmel megerősitené a haldokló katonát, ki eltemetné a halottakat. Amde a francia katonaság soraiban még mindig akadnak hitbuzgó katolikusok. Aztán meg másképp gondolkodik az ember az Istenről, lélekről, halhatatlanságról, ha a halál szemébe kell néznie. A marokkói francia katonák tehát **papot követeltek** — a kormánytól.

Egy Richard nevű francia tiszt meghalt a harctéren. Utolsó perceiben levelet írt anyjának, melyben a többi közt így ír: „Én nem kívánok egyebet, mint imádságot és szentmiséket halálom után, dacára környezetem hitetlenségének, gyermekkoromban szerzett **hitemet mindvégig megtartottam.**“ (M.)

② **Kik élnek legtovább?** Akadt a minap olyan nagy bölcs — nyilván kanállal ette a tudományt — aki akkurátosan kiszámította, hogy: **a papok.** Kár, hogy nem kereste ki az okát is. Ha így van, hát ugyan miért van így. Minthacsak az olyan kurtaeszű emberek szájaizét kereste volna, akik egyre azon rágódnak, hogy a papnak selyem az élete. Mennyire nem az, mutatja legutóbb Leó ferences-atyja esete, akit az oltár mellett gyilkoltak meg. De mutatja a hűslelkű esperesplébános példája is, amelyről épen ma írunk. Tövises út a pap élete. Ha hosszúra nyulik, a Mindenható akaratóból van így. Hogy a sok esztendő temérdek szenvedése minél nagyobb időt, alkalmat adjon a mennyei érdemszerzésre. — Hát ez az oka a Jézus szíve szerint való papság hosszú életének. (h.)

:: **Hogy temetnek Ibuzóban!** Az afrikai pogány négerek különféle törzseiben a temetés szertartásai hallatlan vérengzésekkel vannak összekötve. Így diktálja ezt nekik pogány hitük s mint-hogy nagyon hisznek a hazajáró lelkekben, sokszor minden vagyontukat feláldozzák csak-hogy a szertartás minden legkisebb pontjait betartsák, nehogy az elhunytak nyugtalanságot okozzanak nekik. — A Niger folyó mentén lakó Ibosz törzsben például az a szokás dívik, hogy, ha egy törzsfőnök meghal, három rabszolgát végeznek ki és temetnek el vele, hogy legyen, ki a másvilágon is szolgálja. — Megvárják, míg a halott feloszlásnak indul. Ekkor előveszik az „akpu“-t vagyis a bálványfát, ráfektetnek egy rabszolgát s irtózatos zene-bona között lefejezik, fejét karóra huzzák. Ez az áldozat a megholt lelkeért. Aztán elővezetnek még más két rabszolgát. Ezeket nem ölik meg, hanem befektetik a sirba eleve-nen, és pedig, az egyikre fektetik a megholt és feloszlásnak indult főnök holttestét, erre pedig a másik élő rabszolgát. Üdvöri-
g isok között rájuk hantolják a földet. Természetes, hogy a levegő-
hiány és a hullamérgezés mihamar megöli szegényeket. . . Mire nem képesek a pogány sötétségben botorkáló lelkek. . . mily kimondhatatlanul áldásdús működést fejtenek ki a katolikus egy-
ház hittérítő papjai, kik világosságra, az igaz Isten ismeretére az üdvözítő katolikus anyaszentegyház keblére vezetik pogány em-
bertársainkat!

Tartalom. Maj számunkba közleményeket irtak: **Dénes** Ferenc ford cityi plébános, dr. **Helvey** Lajos, **Joó** Károly (Bridgeport), **Kubek** Emil mahanoy cityi plébános, **Messerschmiedt** Géza passaici plébános és **Rückert** Ernő st. pauli kispap.

Munkatársaink sorába legujabban belépett: **Artimovics** Emil st. clairi görögkatholikus plébános.

Ügynökeink.

Bridgeport, Conn. Blozson János, Serfőző János. — **Cleveland, O.** Bodig József, Dósa Pál. — **Dayton, O.** Bartos János. — **Detroit, Mich.** Oszkó Gyula, Szép Antal. — **Fairport, O.** Szilágyi Jenő. — **Johnstown, Pa.** Medve József. — **New Brunswick, N. J.** Fülöp Lajos. — **Passaic, N. J.** Kucsera János, — **So. Bethlehem, Pa.** Konyár János. — **Toledo, O.** Danykó József, Székely Bálint. — **Torrington, Conn.** Kiss Károly. — **Trenton, N. J.** Gura Dániel, Szmoliga Béla. — **Wharton, N. J.** Gornyiczko János.

HIRDETÉSEK,

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetésekre, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-nappal kaphatók. - **Telefon: 396. L. 1.** Passaic. - Jutányos árak!

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnevű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz
 a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

...Balsón Magyar Gyógyszertára...

„A Megváltóhoz.“

Óhazai gyógyszerek! ~ ~ ~ Óhazai gyógyszerek!

Ha gyorsan vissza akarja nyerni egészségét, szerezze be gyógyszereit e gyógyszertárban, mely raktára az összes hazai orvosságoknak. — Mindenféle betegség ellen tartok tisztán és szabályszerűen kezelt gyógyszereket. Ne feledje a t. közönség, hogy e gyógyszertárban **magyarul beszélnek**. Postai megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

Cím: Balsón Magyar Gyógyszertára. 170 3rd Street Passaic, N. J.

◆ ◆ I. H. MASS. ◆ ◆

A passaici magyarság közkedvelt fényképésze.

Minden e szakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan és finoman eszközöl.

Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig.

J. H. MASS fényképész. --- 37 Monroe Street.

☞ ☞ ☞ EMLÉKKÖNYV. ☞ ☞ ☞

Kiadta M. G. plebános a passaici Szt. István róm. kath. magyar templom felszenteltetése alkalmából. - 40 oldalon elsőrendű fényezett papíron, szép képekkel 12x8 nagyságban jelent meg. Hűen leírja a passaici magyar kath. hitközség történetét, a templomot, mely egyike az amerikai kath. magyarság legszebb templomainak. Érdekes és tanulságos olvasmány, bármely hitközségbeli hívő részére. Csinos kiállításánál fogva alkalmas ajándék az ó-hazába.

☞ Ára Passaicon 10 cent, máshová 14 cent. ☞

Postabélyegeken is beküldhető a „HAJNAL“ címére.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

••••• Tőke 50,000 dollár. •••••

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák : délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztentendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerem is. Kedves magyar honfitársaim sereggestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszkolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemtelenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálairat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázatot --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. ☞
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plébános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországba, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihazatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest. VII., Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

≡≡≡ HAJNAL. ≡≡≡

No. 8. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE April 23. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GEZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben